

SYDDJURS KOMMUNE
Planafdelingen
Hovedgaden 77
8410 Rønde

”Planstrategi”

Omdannelse og forskønnelse af

Mørke

Tak for muligheden til at bidrage til Planstrategi 2007 for Syddjurs Kommune.

Vi er en lille gruppe personer med tilknytning til Mørke. Vi er erhvervsdrivende i området og ejer hver for sig en række ejendomme i byen. Vi er særdeles engagerede i byens udvikling og har derfor til lejligheden dannet vores lille debatforum. Det er håbet, at initiativet vil åbne op for en drøftelse i en bredere, lokal kreds om byens fremtid.

Vi har helt aktuelt et ønske om at øve indflydelse på den videre kommuneplanlægning ved at oplyse om de tanker, vi gør os og om de udviklingsplaner, vi gerne ser fremmet.

OM MØRKE

Mørke er Syddjurs Kommunes største ”lokalby” med 1.430 indbyggere, eller målt på en anden måde: Kommunens 6.te største by.

Mørke har alle muligheder for at blive et meget attraktivt sted at bosætte sig for familier, hvor et eller flere medlemmer arbejder i Århus eller i Randers.

Til Århus centrum er der 28 km i bil og fx til Århus Nord kun 25 km. Det tager mellem 25 minutter og ½ time. Når motorvejsstrækningen mellem Skødstrup og Søften - med tilslutning til det jyske motorvejsnet - åbner her i 2008, vil der øjensynlig blive skåret mindst 5 minutter af køretiden.

Dertil kommer en god kollektiv trafikbetjening. Der er nu timesdrift på Grenåbanen til Århus og gode busforbindelser.

Vil man som pendlerfamilie ud i et velfungerende lokalsamfund i en overkommelig afstand fra arbejdspladsen, er Mørke den lokalby i Syddjurs Kommune, der (sammen med Rodskov og Ugelbølle) bedst opfylder kriterierne for at bosætning.

Randers ligger i samme afstand som Århus og kan nås på den samme tid. Fra Mørke dækkes således et stort arbejdskraftopland.

Mørke er så stor, at byen byder på al tænkelig service. Her er en stor skole, børneinstitution, idrætsanlæg med hal, foreningsliv, fritidsaktiviteter og dagligvareforsyning.

Byggeklare parcelhusgrunde ligger smukt med udsigt over Mørke Moses naturområder.

Men, men, grundsalget går meget trægt. Det er faktisk gået i stå i en tid hvor der i andre, fjernere beliggende byer på Djursland sælges mange grunde til pendlerfamilier. Nogle mener, at den svigtende interesse bl.a skyldes for høje grundpriser, hvorfor Syddjurs Kommune er ved at revurdere disse. Vi tror imidlertid ikke, at det er den eneste forklaring.

Vi er temmelig sikre på, at forklaringen i stedet også skal søges i MØRKES IMAGE, forstået som den måde udefrakommende opfatter og ser byen på.

EBELTOFTVEJ - RANDERSVEJ

Mørkes image hænger uhjælpeligt sammen med det indtryk, man får, når man kører igennem byen ad Ebeltoftvej – Randersvej. Lidt unuanceret udtrykt: Den lange, lige vejstrækning, den hurtigkørende trafik, nogle



Ideer til indgreb

til Rønde

tomme butikslokaler, ingen torve eller opholdsteder langs vejen, ind imellem lidt forsømte facader – med andre ord og hårdt sagt: Den gennemkørende oplever billedet af byen på frontruden som kedeligt og grimt.

Denne oplevelse er desværre Mørkes ansigt udadtil. Den udefrakommende (herunder mulige tilflyttere) ser ikke områderne bag gennemfartsvejen med de nye boligområder med den smukke udsigt, ej heller idrætsanlægget, skolen og de grønne områder.

Derfor er vi overbeviste om, at det altafgørende løft for Mørke vil være gennemførelse af et byomdannelse- og byforskønnelsesprojekt i tilknytning til Ebeltoftvej-Randersvej.

FRAGMENTARISKE PROJEKTIDEER

I vores diskussion har vi berørt forskellige umiddelbare ideer til indgreb (jvfr. oversigtskort). Disse ideer er ment som eksempler og til inspiration, men udgør på ingen måde en helhedsplan.

Som grundlag for projektet forestiller vi os et planlægningsarbejde, som både omfatter vejarealet og de bebyggelser og arealer, der støder op til vejen. Projektet kan omfatte vejudformning med fartdæmpende indgreb, torvedannelser, stikrydsninger, facadeplaner, bygningsfornyelser, beplantninger o.s.v.

Ved betragtning af byen og i harmoni med tidligere planlægning (lokalplan nr. 10 fra 1984 og Kommuneplan 2001-2012 for Rosenholm Kommune) bør der sættes på en koncentration af centerbebyggelse til strækningen på Ebeltoftvej mellem jernbaneoverskæringen og Kirkevej og på Randersvej. Dertil bør den første strækning af Stationsvej inddrages til bymæssige funktioner og bymæssig bebyggelse.

Som angivet for lokalplan 10's område, randbebyggelsen sydvest for Ebeltoftvej, bør der på disse strækninger tillades en forholdsvis høj (min. 2½ etages) sluttet randbebyggelse og en høj bebyggelsesprocent for at danne et bymiljø med mulighed for erhverv i stueetagen og



En torvedannelse med liv og udsmykning

boliger i etagerne ovenover. Kun ved en forholdsvis intensiv udnyttelse vil der være et privatøkonomisk incitament til fornyelse af disse bebyggelser.

Randbebyggelserne (oftest boliger) uden for disse strækninger, d.v.s. resten af Ebeltoftvej, fra Kirkevej og mod sydøst kan begrænses til 1½ etage og en lavere bebyggelsesprocent.

Vi har antydnet torvedannelser ved jernbaneoverskæringen på begge sider af Ebeltoftvej og ved Kirkevej/Vognmagergade, hvor der samtidig skal være sikre muligheder for krydsning af Ebeltoftvej med forskellige virkemidler, fx belægningsskift og hævet kørebane på en delstrækning.

Den samme sikre krydsningsmulighed er markeret for forbindelsen mellem skolen og idrætshallen.

Byportene trænger til fornyelse. Vi forestiller os, at en bedre løsning vil være en rundkørsel ved den sydlige indkørsel til byen og en anden hastighedsdæmpende løsning ved den nordlige indkørsel.

Ebeltoftvej/Randersvej er en statsvej. Imidlertid er der efterhånden flere eksempler på, at Statens Vejdirekto-

rat er positive over for en dialog om indgreb i statens vejarealer i gennemfartsbyer. Blot bør statens repræsentanter inddrages på et tidligt tidspunkt i processen.

I øvrigt finder vi, at tiden er løbet fra den planlagte omfartsvej vest om byen og fra en omfartsvej i det hele taget. Færgetrafikken er aftagende og vi ønsker det liv, som den resterende trafik igennem byen giver. Fastholdelse af omfartsvej-planen på papiret har vist sig at hindre en hensigtsmæssig planlægning af de nye boligområder vest for byen.

FINANSIERING

For at gennemføre et projekt af den beskrevne karakter og det beskrevne omfang, må inddrages forskellige finansieringskilder.

Vi håber således, at projektet kan komme i betragtning til statens byfornyelsesmidler, specielt Velfærdsministeriets 50 mio. kr – pulje til områdefornyelse. Betingelsen er at kommunen melder sin interesse i midlerne ind og selv bidrager med restfinansieringen (= 2/3 af udgifterne). Vi er derfor meget glade for, at Syddjurs Kommune har afsat et rundt beløb i de kommende år til finansiering eller medfinansiering af sådanne projekter.

I områdefornyelsen kan indgå byfornyelseslovens byg-



Et smukt belyst og beplantet torv

ningsfornyelsesmidler, hvor både kommunens og ejers medfinansiering også bidrager.

Dele af projektet falder inden for LAG Djurslands udviklingsstrategi, så midler herfra kan være et bidrag, ligesom vi er opmærksomme på Syddjurs Kommunes byforskønnelsespulje og på at Syddjurs Kommune inden for trafikområdet bekoster trafiksikkerhedsfremmende indgreb, stier m.v.

Endelig sætter Region Midtjylland efter ansøgning modelprojekter i gang for mindre byer.

I sammenhæng med finansieringsmuligheden, områdefornyelse, vil vi gøre opmærksom på et projekt, der er under gennemførelse i Ørum i Viborg Kommune. Ørum ligner på mange måder Mørke, idet den også er en gennemfartsby og den gennemkørende vej er en statsvej.

Efter et forarbejde med deltagelse af investorer og andre interessenter, har Viborg Kommune fået tilsagn om statslige områdefornyelsesmidler. Også LAG er inddraget i samarbejdet. Ørum-projektet består bl.a. indretning og udførelse af bytorv, forskønnelse, bygningsfornyelse, hastighedsdæmpning og stiforbindelser. I processen indgår kommunalt opkøb af ejendomme med efterfølgende salg af byggeretter.

ØNSKER TIL SYDDJURS KOMMUNE

Vores ønsker til Syddjurs Kommune i forbindelse med den kommende kommuneplan munder ud i

- Udarbejdelse af en helhedsplan for byomdanning og forskønnelse af Ebeltoftvej/Randersvej/Stationsvej med tilgrænsende bebyggelse

ser og arealer. (Gerne med udgangspunkt i tankerne i lokalplan nr. 10).

- Nedsættelse af en arbejdsgruppe af interessenter, herunder en LAG-repræsentant, til at inspirere arbejdet.
- Tilpasning af Kommuneplan 2009' rammer til den planlagte indsats.
- Vestlig omfartsvej omkring Mørke udgår af planlægningen.
- Indmelding til Velfærdsministeriet om Syddjurs Kommunes interesse i områdefornyelsesmidler til Mørke i 2009.

Vi håber med denne henvendelse, at Syddjurs Kommune vil prioritere planlægningen og finansieringen af et sådant projekt højt. Behovet er for os at se stort, også vurderet i sammenligning med kommunens hovedbyer og øvrige lokalbyer.

Vi tror, at en sådan indsats kunne være begyndelsen på en god spiral for Mørke og bane vejen for tilflytning med deraf følgende lokal optimisme og stolthed.

Med venlig hilsen

Jon Nymark Per Bech Finn Korsholm

Martin Jensen Jan Erik Jensen